

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ ในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย (Research Methodology) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในประเภทของการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO - farm) และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO - farm) ในจังหวัดกระบี่

กลุ่มตัวอย่าง (Sampling) คือ เกษตรกรที่ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการสัมภาษณ์จากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO - farm) จำนวน 174 ราย และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO - farm) จำนวน 174 ราย

การรวบรวมข้อมูล (Data collection)

การรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO - farm) และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO - farm) นอกจากนั้นยังได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่เกี่ยวข้องทั้งที่มีการเผยแพร่ในรูปเอกสารสิ่งพิมพ์ และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์เกษตรกรเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคมและภาวะการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close - Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วยหลักการและเกณฑ์กำหนดของประเทศไทยตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO) 8 หลักการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลต้นทุน และผลตอบแทนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close - Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open - Ended)

การสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากเอกสารผลงานวิจัยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถาม

1.2 จัดทำแบบสอบถามตามกรอบเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1.3 นำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ ครอบคลุมประเด็นการศึกษาวิจัย

1.4 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน ประกอบด้วย

1) คณาจารย์คณะเทคโนโลยีการพัฒนารัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

2) ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันกระบี่ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11 กรมพัฒนาที่ดิน

4) หัวหน้าทีมที่ปรึกษาด้านการผลิตน้ำมันปาล์มอย่างยั่งยืน องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน

พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้าง เนื้อหาและภาษา เพื่อให้มีความสมบูรณ์เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาและนำไปปรับปรุงให้เหมาะสม

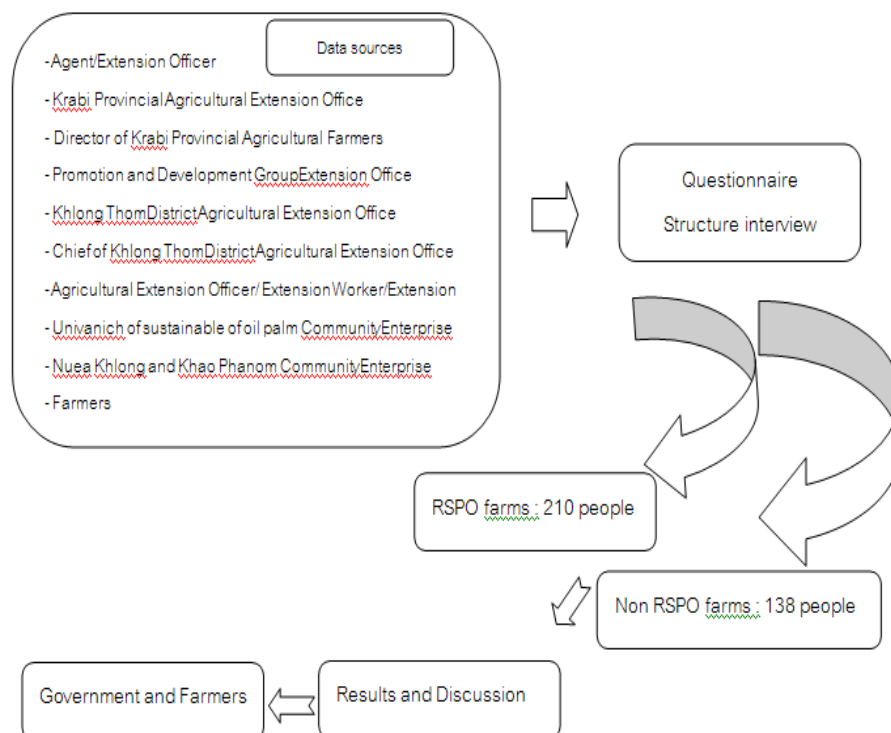
1.5 ทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) กับกลุ่มประชากรเป้าหมายที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ทักษิณปาล์ม) จำนวน 15 ชุด ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว (Face – to – Face Interview) ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ต่อชุดประมาณ 20 – 30 นาที

ผลการทดสอบแบบสอบถาม (Pretest) พบว่าสามารถวัดเนื้อหาที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ (จากลักษณะของการสัมภาษณ์ ตัวต่อตัวนั้นผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่เข้าใจแบบสอบถาม ผู้สัมภาษณ์จะอธิบายคำถามให้ใจก่อนตอบ) และเมื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1 การเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว ผู้วิจัยได้ทำการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลและค่าใช้จ่ายต่างๆ ของการผลิตและจัดการปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO กับผู้ผลิตและจัดการปาล์มน้ำมันของเกษตรกรทั่วไปซึ่งไม่มีการผลิตและจัดการปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ โดยเริ่มตั้งแต่วางแผนการทดลองติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดกระบี่ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ เกษตรตำบล กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนนิวนาวิช

และกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันเหนือคลอง-เขาพนม จังหวัดกระบี่ ซึ่งเป็นจังหวัดต้นแบบในการผลิตปาล์มน้ำมัน RSPO ในประเทศไทย สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) กับเกษตรกรจำนวน 348 คน ในจังหวัดกระบี่ โดย 174 คนเป็นเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตและการจัดการปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO (RSPO farm) และอีก 174 คน เป็นเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตและการจัดการปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO (เกษตรกรทั่วไป)(non RSPO farm) ทำการศึกษาระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2557 ถึง 30 พฤศจิกายน 2557 หลังจากนั้นวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Mean) ต่างๆ ของเกษตรกร ผู้ผลิตและจัดการปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil กับเกษตรกรผู้ผลิต และจัดการปาล์มน้ำมันของเกษตรกรทั่วไปในพื้นที่จังหวัดกระบี่ (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล

2 การบริหารจัดการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมด โดยทำความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาวิจัย เทคนิคการเก็บข้อมูลการตีความของคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ตรงแล้วตรวจสอบแบบสอบถามก่อนออกจากพื้นที่หรือตรวจสอบคุณภาพและปริมาณแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

การวิเคราะห์ข้อมูล และการประมวลผลข้อมูล

แบบสอบถามที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาลงรหัส (Coding) และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์ผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ ประมวลผลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าพิสัย (Range)

2. ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากประมวลผลต้นทุนและผลตอบแทน แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ตามสูตร ดังนี้

$$\text{ต้นทุนทั้งหมด} = \text{ต้นทุนคงที่} + \text{ต้นทุนผันแปร}$$

$$\text{มูลค่าผลผลิต} = \text{ผลผลิต} \times \text{ราคาผลผลิต}$$

$$\text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร} = \text{มูลค่าผลผลิต} - \text{ต้นทุนผันแปร}$$

$$\text{ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด} = \text{มูลค่าผลผลิต} - \text{ต้นทุนทั้งหมด}$$

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วยการผลิต} = \text{ต้นทุนทั้งหมด/ผลผลิต}$$

3. ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) พร้อมนำเสนอข้อมูล